

Brev Mats Gerdau och Cathrin Bergenstråhle om den planerade stenkrossen på Gungviksberget

Skanska har anmält att de planerar att etablera en stenkross på toppen av berget invid Duvnäsvisken, mellan bostadsområdena Saltsjö-Duvnäs och Fisksätra. Verksamheten kommer att pågå dygnet runt årets alla dagar i 10 år. Naturmarken ska avverkas och plansprängas. Skanska beräknar att hanteringen av 600 000 ton stenmassor per år kommer att innebära att ca 180 tunga fordon ska trafikera området varje dag. Enligt Skanskas egen bullerutredning kommer ljudnivån från verksamheten nattetid i genomsnitt överstiga ljudet av en rockkonsert, och de maximala nivåerna kommer att överskrida smärtgränsen. Vi har erfarit att politikerna i Nacka kommun är positiva till detta. Skanska har meddelat att de även planerar att starta industriell tillverkning av cement på berget.

Lokaliseringen av stenkrossen är djupt olämplig av flera skäl. Placeringen på ett berg invid vatten innebär att ljud från krossen kommer att spridas över mycket stora områden och inte kommer att gå att dämpa på plats genom att – som Skanska föreslår – ställa upp containrar på området. Ljudet kommer att påverka flera omkringliggande bostadsområden såsom Fiskarhöjden, Sågtorp, Östervik, Saltsjö-Duvnäs, Fisksätra, Tollare och Lännersta. Hårt drabbade av buller, skadligt stendamm och utsläpp från tunga lastbilstransporter blir barnen på förskolan Krabban i Fiskarhöjden.

Området som ska tas i anspråk för stenkrossen är till största delen jungfrulig mark omgiven av lövskogslundar och ädellövträd som är utpekade som nyckelbiotoper. Även den naturliga skogsbäck som rinner rakt igenom den planerade krossen är utpekad som nyckelbiotop. Intill området ligger en av Nackas få ridanläggningar. Delar av verksamheten planeras att bedrivas på mark som är planerad för natur och större rekreationsområde i kommunens översiktsplan. Vi noterar att verksamheten inte heller är förenlig med de krav som ställs i EU:s vattendirektiv eftersom den ökar kvävebelastningen i Skurusundet.

Det är kommunens uppgift att göra strategiska överväganden så att mark- och vattenområden används för de ändamål som områdena är mest lämpade för och som leder till en från allmän synpunkt god hushållning. En stenkross ska lokaliseras till en plats som redan är exploaterad och ianspråktagen för industriell verksamhet, och som är belägen så att den inte stör bebyggelse och naturvärden med buller, damning, kväveläckage och förorening av marken. Kommunen borde med stöd av bl.a. 2 kap 6 § miljöbalken kräva att Skanska visar att de har valt en plats för stenkrossen som uppnår ändamålet med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Vi anser också att den planerade etableringen av en stenkross, byggandet av nya vägar och cementtillverkning borde föregås av en detaljplaneläggning av området, med de överväganden och medborgarinflytande som en sådan innebär.

En lokaliseringsbedömning är inte begränsad till en viss kommun. Det kan inte vara ett självändamål att placera krossen inom kommunen om det finns lämpliga industriområden på andra platser i regionen. Om man vill minimera klimatpåverkan och inte utnyttja det överbelastade trafiksystemet i Nacka är vattentransport ett utmärkt sätt att transportera stenmassorna till en lämplig krossplats inom ett industriområde där buller och förorening av marken utgör ett mindre problem. Det finns även alternativa områden att undersöka närmare såsom

- Skanskamark i Nacka som är avsedd för bostadsbebyggelse,
- Skanskas stenkross i Farsta, Perstorpsvägen 150,
- Skrubbatriangeln, som ligger på samma avstånd från tunnelbane- och stadsbygget som Gungviken, men som redan är ett industriområde, eller
- Kils verksamhetsområde.

Tillsammans med den planerade utbyggnaden av stenkrossen i Kovik skapas en överkapacitet för stenkrossverksamhet inom Nacka. Vi har erfarit att stenen från Katarinaberget och de delar av tunnelbanan som ligger inom Stockholms kommun eventuellt kommer att krossas i Nackas krossar.

Sten kommer således att transporteras in i Nacka för att krossas med stora olägenheter för människor och miljö.

Den här typen av verksamhet tränger ut natur- och kulturvärden, friluftsliv och ridverksamhet långt utanför verksamhetsområdet p.g.a. buller, damning och visuell påverkan. Anläggningen kommer att förstöra den sammanhängande kulturmiljön runt Duvnäsvisken och bryta den skogsbeklädda bergskärm som ger viken just den skärgårdskänsla som kommunen lyfter fram som ett signum för Nacka.

Enligt Skanskas anmälan är skälet till den valda platsen att kortare transporter ger mindre koldioxidutsläpp. Kortare transporter är naturligtvis inte ett skäl som innebär att en miljöfarlig verksamhet kan placeras var som helst. Vi frågar oss också hur Skanska kan veta att det just är de som kommer att vinna upphandlingen av de aktuella entreprenadbergmassorna. Dessutom konstaterar vi att den cementtillverkning som samtidigt ska etableras hör till en av de verksamheter som ger mest koldioxidutsläpp. Vi har erfarit att det verkliga skälet till att Skanska och Nacka kommuns politiker har samsyn i detta platsval är att det är brist på lastbilar och chaufförer om man ska bygga stad i det uppdrivna tempo som politikerna föresatt sig. Priset för politikernas visioner och dåliga planering blir högt för både kommuninnevånare och den krympande resursen av naturmiljö.

Mats: Så sent som under 2014 gick du ut i medierna och kritiserade hårt planerna på en stenkross i Älta – där du själv bor – och hävdade att det är ytterst olämpligt att förlägga en stenkross invid bostadsområden med hänsyn till det buller, damm och tunga transporter som följer av verksamheten. Vi hoppas att detsamma gäller när en sådan verksamhet ska ligga intill dina kommuninnevånarens hem och förskolor.

Som du sade då: Nacka ska vara en grön och attraktiv kommun och vi vill bevara våra lugna och gröna boendemiljöer. Stenkrossar behövs, men de måste lokaliseras till platser som inte stör kringboende!

***Bild** från stenkrossens planerade verksamhetsområde (yta B). På andra sidan ligger Nacka sjukhus och Saltsjö-Duvnäs. Dygnet runt kommer ljudnivåer som överskrider en rockkonsert eller ljudet från en ambulans spridas från den här platsen som ligger högre än den omgivande bebyggelsen.*